

Prof.Dr.Recep Akdur: AZINLIK VE ÇOĞUNLUK (ACİL PROGRAM 2)

[Recep Akdur](#) — 07 Temmuz 2014

Devlet yönetme sistemlerinden biri olan demokraside, politikaların şekillenmesinde tüm yurttaşlar eşit hakka sahiptir. Esas olan devleti halkın yönetmesidir. Ancak halkın tamamını ve doğrudan devlet yönetimine katmak pratik ve olanaklı değildir.

Antik Çağ'daki küçük kent devletlerinde halkın tamamının doğrudan yönetime katıldığından ve buna da **Atina Demokrasisi** adı verildiğinden söz edilir ise de bu doğru değildir. Kent devletlerinde de kadınlar, köleler ve o kentte doğmamış olanlar gibi, yurttaş sayılmayan büyük kitlelerin yönetime katılım hakkı olmamıştır. Yurttaş statüsünde olanların bile yönetime doğrudan katılabilmeleri küçük bir nüfusta olmaları ve tüm işlerini kölelerinin yapıyor olması nedeniyle olanaklı olmuştur.

Günümüzün büyük nüfuslu devletlerinde halkın tamamının doğrudan devlet yönetime katılması olanaklı değildir. Katılımdan kasıt yurttaşların tamamının söz sahibi olmasıdır. Bunu yapabilmenin yolu da herkesin temsiline olanak sağlamaktır. **Partiler temsil işlevi için kullanılan ve bireylerin aktif siyaset yapacakları araçlardır. Bundan ötürü de partiler ve seçim çoğulcu demokrasilerin olmaz ise olmazıdır.**

Demokrasi salt partilere ve seçime indirgenemez. Böyle algılanır ise her zaman sayıca fazla olan grup(görüş, etnisite, mezhep, sınıf) ve bu grubun partisi seçimleri kazanarak devlete egemen olur. Bu duruma siyasal söylemde çoğunluk demokrasisi deniyor. Çoğunluk demokrasisinde azınlıkların düşünce ve istekleri devlet politikasının şekillendirilmesine yansımaz. **Eşitlik yalnızca sandığa gidip mühür basmakla sınırlı kalır ve çoğunluk her konuda dayatır.**

Çoğulcu demokrasi (nispi demokrasi) ise çoğunluğun egemenliğini reddeden, devlet politikasının şekillendirilmesinde azınlıkların da en az çoğunluk kadar etkili olabildiği, bir gün onların da çoğunluk olabilme hak ve olanağının da olduğu demokrasi anlayışıdır. Temel özelliği ya da olmaz ise olmazı azınlıkta veya muhalefette olanların düşüncelerini serbestçe ve hiçbir baskıyla karşılaşmadan ifade edebilmeleridir.

Çoğulcu demokraside yurttaşların siyasete katılması partiler aracılığı ile olur. Partilerin /yurttaşların temsilcilerinden oluşan meclis eşit oy ve eşit rekabet koşulları ile halkın temsilcilerinin oluşturduğu bir kurumdur. Yurttaşların diğer bir katılım yolu demokratik kitle

örgütleridir. Bunlar partilerde ve mecliste dile getirilmesi pratik ve olanaklı olmayan her türlü düşüncenin dile getirilmesine olanak sağlar.

Çoğulcu demokrasiyi sağlamanın birinci koşulu, güçler ayrılığıdır, yani devletin yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden ayrılarak ayrı ayrı organlara paylaştırılması ve bu organların birbirini denetleyeceği bir sistemin kurulmasıdır. İkinci koşul ise devlet yönetiminin dinden arındırılması, tersinden söylemlerle dinin siyasetten ayrılması yani laikliktir. Böylece bir yandan devlet erkinin tek elde toplanması engellenirken öte yandan da hem devletin dinileşmesi hem de çoğunluk olan dini grubun hegemonyası da önlenmiş olur.

Yasal olarak azınlık statüsünde olsun ya da olmasın, etnisitesi, dini veya düşüncesinden ötürü sayısal olarak azınlıkta kalan gruplara azınlık adı veriliyor. Çoğulcu demokrasilerde hem çoğunluğun hem de azınlıkların yaşamları, inanç ve düşünceleri güçler ayrılığı ve laiklik sayesinde güvence altına alınır. Devlet organları birbirini denetleyerek, özellikle de yargı hiç bir etki altından kalmadan hem tek tek yurttaşların, hem azınlıkların hem de çoğunluğun özgürce yaşamalarını ve düşüncelerini ifade etmelerini sağlar. Güçler ayırdı ve laiklik grupların birbiri üzerinde hegemonya kurmasını engelleyen en önemli güvencedir.

Çoğulcu demokrasilerde önemli olan azınlıkların kendini güvende hissetmesidir. Bundan çok daha da önemlisi çoğunluğun kendini güvende hissetmesidir. Azınlığın kendini güvende hissetmemesi barış ve kardeşliğin oluşmasının ve de siyaseten yapılandırılmasının önünde bir engeldir. Çoğunluğun kendini güvende hissetmemesi ise yalnızca barış ve kardeşliğin önünde bir engel değil barış ve kardeşliğin katlidir. Çünkü bu durum çoğunlukta azınlığın bertaraf edilmesi düşüncesini doğurur. Bu düşünce azınlık bertaraf edilmeden de yok edilemez. Bu nedenle de çoğulcu demokrasilerde çoğunluğun azınlığa ve azınlıklara güvendiği bir ortamın yaratılması çok önemlidir. Azınlıklara güvenmeyen, dolayısı ile de kendinden ve kendi haklarından endişe eden çoğunluk hiçbir zaman azınlık haklarına özen gösteremez.

Emperyalizmin ülkeleri hegemonya altına almada en yaygın olarak kullandığı yöntem iç karışıklık ve huzursuzluktur (destabilizasyon). Bunu yaratmada da en önemli aracı çoğunluklarda güvensizlik algısı yaratmaktır. Azınlıklar üzerinde oynanan oyunlar ve kışkırtmalar aslında çoğunluğun kendini güvensiz algılamasına yöneliktir.

Eksiklik ve aksaklıkları olsa da Türkiye Cumhuriyeti çoğulcu demokrasi sistemini kurmuş ya da kurma yolunda kararlı bir biçimde ilerlemekte idi. Atatürk Milliyetçiliği anlayışı çerçevesinde çoğunluğun kendine güvendiği ve azınlıklarla kardeşlikler kurmaya çalıştığı ve çoğulcu demokrasinin yerleştirilmekte olduğu bir süreç yaşanıyordu. Tek sorun, çoğunluk ya da azınlık bazı grupların Cumhuriyetin kurduğu, özellikle de 1961 Anayasası ile pekiştirilen çoğulcu demokrasinin yok edilmesi düşüncesi ve çalışmaları idi. Çoğulcu demokrasiyi yok etmenin yolu ise güçler ayırdı ve laikliği ortadan kaldırmaktan geçiyor.

AKP ve Erdoğan bir yandan güçler ayırdının kurumlarını zayıflatırken öte yandan da bu organları kendi yandaşlarına teslim ederek, bu organların denetim işlevini yok etti. **Rejim, hızla güçler ayırdından güçler birliğine, çoğulcu demokrasiden çoğunluk demokrasisine, laik devletten ümmet devletine doğru dönüştürülmektedir. Projenin son aşamasına gelmiş olup parlamenter sistem yok edilerek yerine başkanlık sistemine geçilerek yasal**

kılıf da giydirilmiş olacaktır.

Kendini devlet, millet ve İslamiyet sanan Başbakan, kendine karşı olan herkesi devlet millet ve İslamiyet düşmanı olarak yaftalıyor. Kendi çıkarı ve düşüncesi için her türlü yol ve yöntem ile azınlık popülizmi yaparak çoğunluğun kendine güvenini zedeleyen, paradoksal bir biçimde ümmete dayalı yeni bir çoğunluk ve iktidarı kurmaya çalışıyor.

Kendini demokrasi kampında ifade eden bazı grup ve kişilerin, kendilerince daha içe sinen bir aday belirleme çalışmaları yapması aday belirleme sürecinde anlamlı ve olası sayılabilir idi. Şimdi son aşamaya geçilmiş ve seçenekler kesinleşmiştir. İki adayın seçilme olasılığı vardır. **Ekmeleddin Bey aleyhine yapılan her şey Recep Tayyip hanesine yazmaktadır.**

Seçim her bağlamda eşit koşullarda yapılmıyor. Ancak buna rağmen Tayyip Erdoğan henüz seçimi kazanmış değil. Kesinlikle kazanacağı algısı yaratarak çoğulcu demokrasi taraftarlarının moralini bozarak sandığa gitmemesini sağlamaya çalışılmaktadır. Bu algı yönetiminin tuzağına düşmemek gerekir.

Başbakan, rejimi değiştireceğini ve bilinmez bir başkanlık sistemini kuracağını söylüyor. Başkan seçilir ise mevcut Anayasaya rağmen ya da Anayasa değiştirilmeden fiilen başkanlık sistemine geçecek. Bu nedenle önümüzdeki seçim bir Cumhurbaşkanı seçiminden öte rejim seçimi niteliği taşıyor. Yinelemek gerekir ise bu seçim salt bir Cumhurbaşkanı seçimi değil. Bir Anayasa seçimidir. Bu seçim çoğulcu demokrasi mi çoğunluk demokrasisi mi olsun seçimidir. Parlamenter düzen mi başkanlık düzeni mi seçimidir. **Üniter devlet mi federasyon mu seçimidir.**

Anayasanın başlangıç ilkelerini ve parlamenter sistemi savunan herkesin acil programı Erdoğan'ın Başkan olmamasıdır. Başka bir söylemle tüm demokrat ve yurtseverlerin acil görevi Ekmeleddin Bey'in seçimi kazanması için çalışmak en azından Tayyip Erdoğan'ın hanesine yazacak hareketlerden kaçınmaktır.